

Datum
2025-02-04

Diarienummer
ON-00465-2024

Till Socialdepartementet

Remissvar över betänkandet SOU 2024:72 Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård

Remissinstansen diarienummer: S2024/01966

Övergripande kommentarer

Östersunds kommun instämmer delvis i förslagen för stärkt läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård. Det ska finnas tillgång till medicinsk bedömning av sjuksköterska och läkare dygnet runt. Avtalen för läkarmedverkan kan stärkas genom en föreskrift med vägledning för struktur och utformning av avtalen. Den medicinska kompetensen på ledningsnivå behöver stärkas med lagkrav på ledningsansvarig för kommunal hälso- och sjukvård både inom kommun och region.

Östersunds kommun instämmer inte i förslaget att kommunerna ska kunna anställa läkare för patientnära kliniskt arbete. Det finns betydande praktiska hinder för detta exempelvis journalföring, provtagning och recept. Även ansvarsgränser mellan kommun och region kommer att vara svåra att beskriva.

Östersunds kommun instämmer delvis i utredningens förslag för att skapa bättre förutsättningar för personal- och kompetensförsörjning inom den kommunala hälso- och sjukvården. En nationell ledarskapsutbildning för chefer inom den kommunala hälso- och sjukvården ökar kompetensen och kan förbättra möjligheterna att rekrytera och behålla medarbetare. Ett nationellt VULF-avtal (vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning) som även omfattar arbetsterapeututbildningen och fysioterapeututbildningen bidrar till fler praktikplatser. Den verksamhetsförlagda utbildningen för legitimationsyrken inom den kommunala hälso- och sjukvården är effektivt för att locka studenter till framtida arbetsplatser.

Kommentarer till specifika delar av remissen

4.1 Läkarmedverkan bör stärkas inom ramen för befintliga strukturer

Östersunds kommun instämmer i utredningens bedömning att den största potentialen till en mer välfungerande läkarmedverkan i den kommunala hälso- och sjukvården finns genom att utveckla befintliga strukturer för samverkan mellan region och kommun.

Östersunds kommun instämmer i förslaget (4.1.1) att genomföra redan lämnade förslag om lagkrav där regionen ansvarar för att möjliggöra medicinsk bedömning av läkare dygnet runt, för personer som är inskrivna i den kommunala hälso- och sjukvården och kommunen ansvarar för att dessa personer vid behov får en medicinsk bedömning av sjuksköterska dygnet runt. I Östersunds kommun finns redan idag en organisation för att säkerställa bedömningar från distriktssköterska/sjuksköterska dygnet runt för personer inom den kommunala hälso- och sjukvården. Region Jämtland Härjedalen har också viss möjlighet till kontakt med läkare under jourtid.

4.2 Avtalen om läkarmedverkan behöver stärkas

Östersunds kommun instämmer i förslaget (4.2.3) att avtalen om läkarmedverkan bör stärkas genom att ge Socialstyrelsen i uppdrag att meddela föreskrifter om läkarmedverkan. Östersunds kommun anser att en sådan föreskrift ska vara vägledande för avtalens utformning och struktur samt stödja den lokala dialogen för framtagande av avtal som är till nytta för den enskilde.

4.6 Stärkt medicinsk kompetens på ledningsnivå

Östersunds kommun instämmer i utredningens förslag (4.6.4) att genomföra de redan lämnade förslagen om lagkrav på en ledningsansvarig för kommunal hälso- och sjukvård i alla kommuner, samt en ledningsansvarig i alla regioner för planering, uppföljning och samordning av hälso- och sjukvårdsinsatser i kommunerna.

Östersunds kommun håller med utredarna att kommuner i första hand kan använda den befintliga medicinska kompetens som redan finns i form av medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) som medicinskt ledningsansvarig för den kommunala hälso- och sjukvården.

5.4 Det ska inte vara förbjudet för kommuner att anställa läkare för patientnära kliniskt arbete

Östersunds kommun instämmer inte i förslaget att kommunerna ska kunna anställa läkare för patientnära kliniskt arbete (5.4). Förutom de praktiska problemen relaterat till journalföring, provtagning, recept och remisser så kommer ansvarsgränser mellan region och kommun vara svåra att beskriva. Regionens

grundläggande ansvar för läkarmedverkan ska kvarstå oinskränkt och den kommunalt anställda läkaren kommer därmed att bli en parallell resurs.

Östersunds kommun instämmer i utredningens bedömning att de hinder som finns för kommuner att anställa läkare för patientnära kliniskt arbete är svårlösta.

Östersunds kommun anser att utveckling av sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och digitala tjänster för kommunikation och bedömningar är exempel på områden som skapar större värden för den enskilde än att kommunen anställer läkare.

7.1 Gör det mer attraktivt för läkare att arbeta i den kommunala hälso- och sjukvården

Östersunds kommun ställer sig bakom ett nationellt riktvärde om 1100 invånare per specialistläkare i allmänmedicin. Antalet invånare per läkare behöver vara på en rimlig nivå. Om läkarnas arbetssituation är god förbättras också förutsättningarna för läkarmedverkan i den kommunals hälso- och sjukvården.

Däremot instämmer vi inte i förslaget att tillsätta en nationell samordnare för att nå riktvärdet (7.1.1). Det är tveksamt hur den åtgärden ska kunna påverka möjligheterna att nå riktvärdet.

7.2. Gör det mer attraktivt för legitimerade yrkesgrupper att arbeta i den kommunala hälso- och sjukvården

Östersunds kommun instämmer i förslaget (7.2.1) att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utveckla en nationell ledarskapsutbildning anpassad för chefer inom den kommunala hälso- och sjukvården. Ett kompetent och välfungerande ledarskap är avgörande för att kunna rekrytera och behålla medarbetare i den kommunala hälso- och sjukvården och öka patientsäkerheten.

Östersunds kommun vill lyfta fram att medborgare inom den kommunala hälso- och sjukvården ofta har insatser inom socialtjänstlagen. Detta innebär att chefer inom den kommunala hälso- och sjukvården måste ha kunskap och förståelse för dessa insatser och ett nära samarbete med chefer inom de kommunala verksamheterna för att patientsäkerheten ska kunna säkerställas.

Östersunds kommun instämmer i förslaget att avsätta särskilda medel till kommuner för vidareutbildning av specialistsjuksköterskor i kommunal verksamhet (7.2.3).

Östersunds kommun instämmer i utredningens bedömning att frågan om kontinuerlig fortbildning som omfattar legitimerade yrken inom den kommunala hälso- och sjukvården bör utredas inom ramen för den pågående utredningen om behörighet och yrkesreglering inom hälso- och sjukvård och tandvård (dir. 2023:148) (7.2.5).

Den kommunala hälso- och sjukvården blir alltmer avancerad och kravet på kunskap och kompetens ökar därmed. Professioner utvecklas och förändras över tid

vilket ställer krav på fortbildning. Kontinuerlig fortbildning ökar patientsäkerheten och gör det mer attraktivt att arbeta inom den kommunala hälso- och sjukvården.

Östersunds kommun instämmer i utredningens förslag (7.2.6) att genomföra det redan lämnade förslaget från utredningen SOU 2024:9 om att införa ett nationellt VULF-avtal (vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning) som även omfattar arbetsterapeututbildningen och fysioterapeututbildningen. Ett sådant avtal kan bland annat bidra till fler praktikplatser. Den verksamhetsförlagda utbildningen för legitimationsyrken inom den kommunala hälso- och sjukvården är effektivt för att locka studenter till framtida arbetsplatser.

Östersunds kommun instämmer i utredningens bedömning (7.2.7) att akademiska miljöer gemensamma för kommuner, regioner och lärosäten är viktiga för kunskapsutveckling inom den kommunala hälso- och sjukvården. Ett steg i utvecklingen mot en akademiskt präglad kommunal hälso- och sjukvård är att lärosäten med utbildning av legitimationsyrken uppmanas att söka samarbete även med kommuner för gemensamma forskningsarbeten. Mer forskning ökar status och attraktivitet för kommunal hälso- och sjukvård.

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Vård- och omsorgsförvaltningen

Yttrandet skickas till Socialdepartementet via e-post till s.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till s.sof@regeringskansliet.se ska anges i remissvaret. Diarienumret S2024/01966 ska anges.